

فصل اوّل:

قانون تأسیس اتاق

فهرست فصل اوّل :

صفحه	عنوان
۵	قانون اتاق
۱۹	حواشی قانون اتاق
	ضمائم قانون اتاق :
۲۳	ضمیمه اوّل : قانون ۱۳۶۹ اتاق
۲۹	ضمیمه دوّم : قانون ۱۳۷۳ (اصلاحیه)
۳۱	ضمیمه سوّم : قانون (تصحیحیه)
۳۳	ضمیمه چهارم : سوالات مربوط به قانون اتاق

قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران

مقدمه تدوین کننده

۱- قانون اتاق در سال ۱۳۶۹ در ۳۲ ماده و ۱۹ تبصره به تصویب رسید، سپس به موجب قانون اصلاح موادی از قانون اتاق مصوب سال ۱۳۷۳ تعدادی از مواد و بندها و تبصره‌های آن حذف شد، موادی به قانون الحاق گردید، موادی تغییر یافت، موادی اصلاح شد و شماره موادی نیز تغییر پیدا نمود در نتیجه تعداد مواد به ۲۶ تقلیل یافت. در متن تدوین شده که اینک از نظر خواننده گرامی می‌گذرد اصلاحات فوق در متن قانون سال ۶۹ اعمال شد و در حاشیه به مواد و بندهای اصلاح شده اشاره گردید.

۲- پاره‌یی از مواد قانون با تصویب قوانین دیگری بشرح زیر اصلاح شده است. این نوع اصلاحات در متن وارد گردید و در زیرنویس به مأخذ هر یک اشاره شد:

الف: قانون اصلاح قانون اصلاح قوانین و مقررات استاندارد مصوب سال ۱۳۷۶

ب: قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب

۱۳۷۹/۱۰/۰۶

ج: قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب سال ۱۳۷۹

د: قانون تنظیم بخشی از درآمدهای دولت مصوب سال ۱۳۸۴

ه: قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن، تجارت

مصوب ۱۳۹۰/۰۴/۰۸

۳- هر جا در متن قانون به قانون و آیین‌نامه‌یی اشاره یا ارجاع شده مشخصات مقررات مرجوع الیه و نیز مقررات مرتبط در حواشی یادآوری شده است.

۴- آنچه در داخل دو قلاب [] و یا در زیرنویس‌ها درج شده افزوده تدوین کننده

است.

۵- ترتیب و شماره مواد اصلی و اصلاحی قانون اتاق در تدوین حاضر با متن مندرج در کتاب "مجموعه اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن" که بوسیله معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات ریاست جمهوری در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۳ چاپ و منتشر شده انطباق ندارد؛ و در دو مورد با متنی که از سوی اتاق منتشر شده نیز اختلاف دارد. از نظر اتاق متن حاضر، منقح و رسمی است. دلایل آن در حواشی توضیح داده شده است. - سید حسین نقیعی

فهرست موضوعی قانون اتاق

*اتاق ایران

ماده	موضوع
۱	اهداف
۲	تعریف
۳	حوزه - مرکز
۴	تأسیس اتاق در شهرستانها و کمک مالی به آنها
۵	اختیارات، وظایف
۶	ارکان اتاق ایران
۸	شورای عالی نظارت - ترکیب
۹، ۱۶، ۵	شورای عالی نظارت - وظایف
۱۰	انحلال اتاقهای شهرستانها
۱۱	هیأت نمایندگان - ترکیب
۱۶	هیأت نمایندگان - اختیارات - وظایف
تبصره ۲ ماده ۹، ۱۴	عضویت
۱۵	انتخابات - انجمن و هیأت نظارت
۱۷	هیأت رئیسه - ترکیب
۱۹	هیأت رئیسه - اختیارات - وظایف
۱۸	دبیر کل
۲۰، ۲۱	درآمد - مصارف
۲۲، ۲۴	اتاقهای سابق
۲۳	آیین نامه ها و ضوابط
۲۴	لغو مقررات مغایر

**اتاق شهرستان

۴	تعریف - حوزه - شرط تأسیس - کمک مالی اتاق ایران
۷	ارکان
۱۰	تعطیل - انحلال
۱۱	تعداد نماینده در هیأت نمایندگان اتاق ایران
۱۲، ۱۳	تعداد و ترکیب هیأت نمایندگان
۱۴	عضویت
۱۵	انتخابات - انجمن و هیأت نظارت
۱۷	تعداد هیأت رئیسه
۲۳	لازم الاجراء بودن آیین نامه و ضوابط

***حواشی قانون اتاق

قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران

[۱] مصوب پانزدهم اسفندماه ۱۳۶۹

[۲] اصلاحی پانزدهم آذرماه ۱۳۷۳

ماده ۱

بمنظور کمک به فراهم آوردن موجبات رشد و توسعه اقتصاد کشور؛ تبادل افکار و بیان آراء و عقاید مدیران صنعتی، معدنی، کشاورزی و بازرگانی؛ بموجب وظایف و اختیارات این قانون؛ اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران تأسیس می‌شود. [۳]

ماده ۲

اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مؤسسه‌ای غیرانتفاعی است که دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی می‌باشد.

ماده ۳

مرکز اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران که در این قانون «اتاق ایران» نامیده می‌شود، در تهران می‌باشد.

ماده ۴

حوزه فعالیت اتاق شهرستان محدود به حدود تعیین شده در قانون تقسیمات کشوری است و اتاق شهرستان‌ها دارای شخصیت حقوقی بوده و در امور اداری و مالی خود براساس مقررات مربوطه مستقل می‌باشند. [اصلاحی ۷۳] تبصره ۱- تأسیس اتاق در شهرستان‌ها منوط به داشتن حداقل ۵۰ عضو می‌باشد. تبصره ۲- تهران مانند سایر شهرستان‌ها دارای اتاق مستقل بوده و حوزه فعالیت و شرح وظایف آن با بقیه اتاق‌ها یکسان است.

۱- مأخذ: روزنامه رسمی شماره ۱۳۴۲۹-۱۳۱/۰۱/۱۳۷۰

۲- مأخذ: روزنامه رسمی شماره ۱۴۵۱۷-۱۲/۱۰/۱۳۷۳

۳- الف- رجوع شود به اصل چهل و چهارم قانون اساسی در بخش حواشی مندرج در انتهای متن قانون.
ب- رجوع شود به ماده ۵۷ قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۰۶/۱۳ در بخش حواشی.

ج- رجوع شود به سیاست‌های کلی اصل ۴۴ (در کتاب مجموعه مقررات اصل ۴۴ منتشره از سوی اتاق ایران درج شده است).

[اصلاحی ۷۳] تبصره ۳- نحوه و میزان کمک مالی اتاق ایران به اتاق شهرستان‌ها منوط به تصویب هیأت ریسه اتاق ایران است.^[۱]

وظایف و اختیارات

ماده ۵

وظایف و اختیارات اتاق ایران عبارتست از:

- الف-** ایجاد هماهنگی و همکاری بین بازرگانان و صاحبان صنایع و معادن و کشاورزی در اجرای قوانین مربوطه و مقررات جاری مملکتی.^[۲]
- [اصلاحی ۷۳] **ب-** ارائه نظر مشورتی در مورد مسایل اقتصادی کشور اعم از بازرگانی، صنعتی و معدنی و مانند آن به قوای سه گانه.
- ج-** همکاری با دستگاه‌های اجرایی و سایر مراجع ذیربط به منظور اجرای قوانین و مقررات مربوط به اتاق.
- د-** ارتباط با اتاق سایر کشورها و تشکیل اتاق‌های مشترک و کمیته‌های مشترک با آنها براساس سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران.^[۳]
- [اصلاحی ۷۳] **ه-** تشکیل نمایشگاه‌های تخصصی و بازرگانی داخلی و خارجی با کسب مجوز از وزارت بازرگانی و شرکت در سمینارها و کنفرانس‌های مربوط به فعالیت‌های بازرگانی، صنعتی، معدنی و کشاورزی اتاق در چارچوب سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران.
- و-** کوشش در راه شناسایی بازار کالاهای صادراتی ایران در خارج از کشور و تشویق و کمک به مؤسسات مربوطه جهت شرکت در نمایشگاه‌های بازرگانی داخلی و خارجی.
- ز-** تشویق و ترغیب سرمایه‌گذاری داخلی در امور تولیدی بالاخص تولید کالاهای صادراتی که دارای مزیت نسبی باشند.
- [اصلاحی ۷۳] **ح-** تلاش در جهت بررسی؛ و حکمیت در مورد مسایل بازرگانی داخلی و خارجی اعضا و سایر متقاضیان از طریق مرکز داوری اتاق ایران طبق اساسنامه‌ای که توسط دستگاه قضایی تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد

۱- به شقوق اخیر بندهای ۱ و ۲ ماده ۴ آیین‌نامه هیأت نمایندگان رجوع فرماید.

۲- به ماده ۱۵ قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مصوب ۱۳۸۶ در بخش حواشی قانون رجوع فرماید.

۳- الف- آیین‌نامه تشکیل اتاق‌های مشترک بازرگانی و صنایع و معادن مصوب ۱۳۷۸/۰۸/۲۳.

ب- آیین‌نامه راجع به نحوه برگزاری اجلاس‌های مشترک با کشور خارجی مصوب ۱۳۸۲/۰۴/۱۲ هیأت وزیران.

رسید.^[۱]

ط- ایجاد و اداره مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی بمنظور انجام وظایف و فعالیت‌های اتاق.

[اصلاحی ۷۳] **ی-** صدور کارت عضویت طبق آیین‌نامه اتاق ایران جهت تکمیل مدارک صدور کارت بازرگانی.^[۲]

[اصلاحی ۷۳] **ک-** تشکیل اتحادیه‌های صادراتی و وارداتی و سندیکاهای تولیدی در زمینه فعالیت‌های بازرگانی، صنعتی، معدنی و خدماتی طبق مقررات مربوط.^[۳]

[الحاقی ۷۳] **ل-** دایر کردن دوره‌های کاربردی در رشته‌های مختلف بازرگانی، صنعتی، معدنی و خدماتی متناسب با احتیاجات کشور.^[۴]

[الحاقی ۷۳] **م-** تهیه، صدور، تفریغ و تأیید اسنادی که طبق مقررات بین‌المللی بعهده اتاق ایران می‌باشد با هماهنگی وزارت بازرگانی.^[۵]

[الحاقی ۷۳] **ن-** تشکیل اتاق‌های مشترک با کشورهای دوست با هماهنگی وزارتین بازرگانی و امور خارجه.^[۶] [۷]

۱- الف- آیین‌نامه نحوه عضویت مصوب ۱۳۴۷/۷/۱ مواد ۴ و ۵.

ب- قانون اساسنامه مرکز دآوری اتاق ایران مصوب سال ۱۳۸۰.

۲- الف- آیین‌نامه نحوه عضویت مصوب ۱۳۴۷/۰۷/۰۱ شورای عالی نظارت.

ب- بند ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۳ منتشره در روزنامه رسمی شماره ۱۴۳۲۳ مورخ ۱۳۷۳/۰۲/۱۹ موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۳۹۵/ت۱۶ه مورخ ۱۳۷۳/۰۲/۰۶

ج- بندهای ۲ و ۳ ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی مقررات صادرات و واردات اصلاحی مورخ ۱۳۸۹/۰۳/۰۸.

۳- الف- آیین‌نامه اجرایی تقویت تشکل‌های صادراتی مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۰۶ شورای عالی نظارت.

ب- اساسنامه نمونه تشکل‌های صادراتی مصوب ۱۳۸۰/۰۲/۱۱ شورای عالی نظارت.

ج- آیین‌نامه تأسیس و توسعه تشکل‌های اقتصادی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۴ شورای عالی نظارت.

د- آیین‌نامه تأسیس و ثبت اتحادیه‌ها و سندیکاها و انجمن‌های تولیدی، صادراتی و وارداتی و خدماتی مصوب ۱۳۷۷/۰۵/۱۴ کمیسیون تشکل‌ها.

ه- آیین‌نامه کمیسیون اتحادیه‌ها و تشکل‌ها و تشکل‌های اتاق مصوب ۱۳۷۴/۱۱/۰۴ کمیسیون تشکل‌ها.

و- آیین‌نامه تشکیل و ثبت و نظارت بر تشکل‌های اتاق ایران مصوب ۱۳۷۷/۰۵/۱۴ کمیسیون تشکل‌ها.

۴- اساسنامه تأسیس مرکز آموزشی و پژوهشی کاربردی اتاق مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۲۱ هیأت ریسه اتاق ایران.

۵- به قانون الحاق ایران به کنوانسیون گمرکی مربوط به حمل و نقل بین‌المللی کالا تحت کارنه‌های تیر (T.I.R.) مصوب ۱۳۶۳/۰۳/۰۱ و دیگر کنوانسیون‌های بین‌المللی حمل و نقل مراجعه شود.

۶- به زیر نویس بند دال همین ماده مراجعه فرمایید.

۷- به ماده ۹۱ قانون اصلاح برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی فرهنگی و نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶، در بخش حواشی رجوع فرمایید.

ارکان اتاق ایران

ماده ۶

[اصلاحی ۷۳] ارکان اتاق ایران عبارتست از:

الف- شورای عالی نظارت

ب- هیأت نمایندگان

ج- هیأت ریسه

ماده ۷

ارکان اتاق شهرستانها عبارتست از:

الف- هیأت نمایندگان.

ب- هیأت ریسه.

ماده ۸

[اصلاحی ۷۳] شورای عالی نظارت بر اتاق ایران از اشخاص زیر تشکیل می شود:

وزراء بازرگانی^[۱]؛ امور اقتصادی و دارایی؛ صنایع^[۲]، معادن و فلزات؛^[۳] کشاورزی^[۴]؛ و رییس و دو نایب رییس اتاق ایران^[۵]. ریاست شورای عالی نظارت با وزیر بازرگانی می باشد.^[۶]

۱ و ۲ و ۳- بموجب قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛ و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۱۳۹۰/۰۴/۰۸ وزارت صنعت، معدن و تجارت از ادغام دو وزارتخانه بازرگانی، و صنایع و معادن تشکیل یافت لذا بجای سه وزیر مذکور فقط وزیر صنعت معدن تجارت عضویت خواهد داشت.

۴- بموجب قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۰۶ فعلاً وزیر جهاد کشاورزی عضویت دارد.

۵- بموجب ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران "مصوب سال ۱۳۷۶ رئیس مؤسسه استاندارد نیز در شورای عالی نظارت بر اتاق ایران عضویت خواهد داشت. بنابراین فعلاً تعداد اعضای شورای عالی ۷ نفر است.

۶- بموجب تصویبنامه شماره ۲۳۵۴۴۰ت-۲۸۹ه مورخ ۱۳۷۱/۰۵/۰۴ هیأت وزیران مقرر بوده وزیر تعاون یا نماینده وی در این شورا عضویت یابد تصویبنامه مذکور با تصویب ماده ۸ اصلاحی قانون اتاق مصوب سال ۱۳۷۳ که مؤخر بر تصویبنامه است لغو شده است. بموجب قانون فوق الذکر وزیر صنعت، معدن و تجارت عهده دار ریاست خواهد بود.

ماده ۹

وظایف شورای عالی نظارت عبارتست از:

- الف-** بررسی و تصویب آیین‌نامه مربوط به نحوه عضویت در هر یک از اتاق‌ها و تعیین حدود آن؛ به پیشنهاد هیأت ریسه.^[۱]
- ب-** سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی‌های کلی اتاق‌ها؛ و نظارت عالی بر اجرای صحیح آنها؛ در قالب قوانین و مقررات مربوطه.
- ج-** رسیدگی به پیشنهادات و شکایات اتاق‌ها درخصوص کیفیت فعالیت و نحوه بهبود امور آنها.
- د-** انحلال اتاق‌ها طبق ماده ۱۰.
- ه-** تعیین هیأت ریسه موقت حداکثر به مدت ۳ ماه برای اتاق‌هایی که قادر به انجام وظایف خود نبوده با اعلام تاریخ انتخابات جدید.
- و-** استماع گزارش عملکرد و اخذ تصمیم درباره نظرات ارائه شده توسط اتاق ایران.^[۲]

- تبصره ۱-** شورای عالی نظارت حداقل سالی دو بار تشکیل جلسه می‌دهد. نحوه تشکیل جلسات و رسمیت یافتن آنها طی آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای عالی نظارت می‌رسد.^[۳]
- تبصره ۲-** موارد و شرایط ابطال عضویت براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد هیأت ریسه به تصویب شورای عالی نظارت خواهد رسید.^[۴]

ماده ۱۰

اتاق‌ها به دلایل ذیل با اعلام شورای عالی نظارت بصورت موقت یا دائم تعطیل و یا منحل می‌شود:

- از دست دادن حد نصاب اعضای اتاق.

- ۱- آیین‌نامه نحوه عضویت مصوب ۱۳۷۴/۰۷/۰۱ شورای عالی نظارت.
- ۲- در مورد بقیه اختیارات شورای عالی نظارت به تبصره ۱ همین ماده (تصویب آیین‌نامه اداره شورای عالی نظارت) و نیز بنده ماده ۱۶ (اتخاذ تصمیم در مورد آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون) توجه شود.
- ۳- الف- آیین‌نامه مصوب ۱۳۷۴/۷/۱.
- ب- آیین‌نامه وظایف، تشکیل جلسات، نحوه تصمیم‌گیری و اجرای مصوبات شورای عالی نظارت مصوب ۱۳۷۷/۱۲/۱۸ شورای عالی.
- ۴- الف- آیین‌نامه نحوه عضویت مصوب ۱۳۷۴/۰۷/۰۱ شورای عالی نظارت.
- ب- آیین‌نامه تشکیل و نحوه فعالیت هیأت نمایندگان اصلاحی ۱۳۸۱ ماده ۸/۹

- عدم شرکت اعضا در کاندیدا شدن و قبول مسؤولیت در اتاق.^[۱]
تبصره-۵ با اعلام انحلال از طرف شورای عالی نظارت هیأتی مرکب از ۳ نفر به انتصاب آن شورا مشخص تا براساس آیین نامه‌ای که به تصویب شورا می‌رسد.^[۲]
 مطابق قوانین جاری انحلال شرکت‌ها نسبت به مایملک و تعهدات مالی اتاق مذکور عمل نمایند.^[۳]

هیأت نمایندگان

ماده ۱۱

[اصلاحی ۷۳] هیأت نمایندگان اتاق ایران :
 هیأت نمایندگان اتاق ایران از منتخبین اتاق‌های سراسر کشور و نمایندگان اتحادیه‌ها و سندیکاهای وابسته به اتاق تشکیل می‌شود.^[۴]
 [اصلاحی ۷۳] **تبصره ۱-** در اولین جلسه، هیأت نمایندگان اتاق مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب و به اتاق ایران معرفی می‌شوند.
 [اصلاحی ۷۳] **تبصره ۲-** هر اتاقی که کمتر از ۱۵۰ عضو داشته باشد یک نفر نماینده و اتاقی که بیش از ۱۵۰ عضو داشته باشد برای هر ۱۰۰ عضو یک نفر نماینده خواهد داشت.
 [اصلاحی ۷۳] **تبصره ۳-** از هر اتحادیه و سندیکای وابسته به اتاق ایران یک نفر انتخاب و معرفی می‌شود.
 [اصلاحی ۷۳] **تبصره ۴-** عضویت در هیأت نمایندگان اتاق ایران افتخاری است.

ماده ۱۲

[اصلاحی ۷۳] تعداد هیأت نمایندگان اتاق تهران شصت نفر می‌باشد که به ترتیب ذیل برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند :
 بیست نفر بانصاب وزراء با ترکیب ده نفر از وزارت بازرگانی، هشت نفر از وزارت صنایع و دو نفر از وزارت معادن و فلزات^[۵]، چهل نفر از بین اعضای اتاق

۱- رجوع شود به آیین نامه نحوه تشکیل و فعالیت هیأت‌های نمایندگان اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان‌ها اصلاحی ۱۳۸۱/۹/۳ ماده ۳/۴.

۱- در بند ۶ ماده ۱ آیین نامه وظایف، تشکیل جلسات، نحوه تصمیم گیری و اجرای مصوبات شورای عالی نظارت بر اتاق ایران مصوب ۱۳۷۷/۱۲/۱۸ شورای عالی مقرراتی در این مورد وضع شده لکن آیین نامه کاملی که نحوه تصفیه امور اتاق منحل را تعیین کند به تصویب نرسیده است.

۲- رجوع شود به ماده ۲۰۳ و بعد قانون اصلاح قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ تحت عنوان: انحلال و تصفیه.

۳- آیین نامه تشکیل و نحوه فعالیت هیأت‌های نمایندگان اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان، ماده ۱/۱.

۴- الف- با ادغام وزارت صنایع با وزارت معادن و فلزات، و اخیراً با وزارت بازرگانی اکنون ده نفر بوسیله وزارت صنعت، معدن و تجارت انتخاب خواهند شد و بهتر است ترکیب نمایندگان بخشهای سه

تهران با ترکیب بیست نفر از بخش بازرگانان، شانزده نفر از بخش صنعتگران و چهار نفر از بخش معدن.

ماده ۱۳

[اصلاحی ۷۳] تعداد هیأت نمایندگان اتاق سایر شهرستان‌ها پانزده نفر می‌باشد که شش نفر از بخش بازرگانی، شش نفر از بخش صنعت و سه نفر از بخش معدن اتاق مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند.

[اصلاحی ۷۳] تبصره- در صورت عدم داوطلب پذیرفته شده در هر بخش، از داوطلبان موجود در بخش‌های دیگر انتخاب می‌شوند.

ماده ۱۴

[الحاقی ۷۳] عضویت در هر اتاق منوط به داشتن کارت عضویت معتبر از اتاق مربوطه خواهد بود. [۱]

ماده ۱۵ [۲]

[اصلاحی ۷۳] انتخابات هر یک از اتاق‌ها در یک روز انجام می‌شود و انتخابات سراسر کشور ظرف مدت یک ماه پایان می‌پذیرد.

[اصلاحی ۷۳] تبصره ۱- اتاق ایران مکلف است دو ماه قبل از پایان هر دوره انتخابات هیأت نمایندگان دوره بعد را برگزار کند.

[الحاقی ۷۳] تبصره ۲- برای انجام انتخابات نمایندگان اتاق تهران و شهرستان‌ها، یک انجمن نظارت بر انتخابات مرکب از یک نفر نماینده از وزارت بازرگانی به معرفی وزیر بازرگانی و چهار نفر نمایندگان اتاق ایران به معرفی رییس اتاق تشکیل می‌گردد.

← گانه صنعت، معدن، بازرگانی مراعات شود.

ب- بموجب تصویب شورای عالی نظارت در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۱۸ مقرر گردیده بمنظور تأمین حضور وزارت کشاورزی در هیأت نمایندگان اتاق تهران یک نفر نماینده وزیر کشاورزی بوسیله وزیر بازرگانی و یک نفر نماینده دیگر وزیر کشاورزی بوسیله وزیر صنایع و معادن معرفی شود. با ادغام وزارت بازرگانی با وزارت صنایع و معادن، تدبیر فوق‌الذکر بر عهده وزیر صنعت، معدن و تجارت خواهد بود.

۱- الف- آیین‌نامه نحوه عضویت در اتاق‌ها مصوب ۱۳۷۴/۰۷/۰۱ شورای عالی نظارت.
ب- در مورد محرومیت مرتکبین قاچاق از عضویت اتاق به ماده ۳۰ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۳/۰۳/۳۰ رجوع شود.

ج- برای ملاحظه موارد محکومیت به ابطال یا تعلیق عضویت رجوع فرمایید از جمله به:

۱- مواد ۵ و ۷ و ۸ آیین‌نامه تشکیل و نحوه فعالیت هیأت‌های نمایندگان اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان مصوب ۱۳۸۱/۰۹/۰۳ شورای عالی نظارت اصلاحی سال ۱۳۸۵.

۲- مواد ۴ و ۵ آیین‌نامه نحوه عضویت در اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۰۷/۰۱ شورای عالی نظارت.

۲- شماره ماده ۱۴ بموجب قانون ۱۳۷۳ به ۱۵ تغییر و متن ماده بنحو فوق اصلاح شده است.

این انجمن برای انجام انتخابات اتاق شهرستان‌ها هیأتی را که کمتر از سه نفر نباشد متشکل از یک نفر نماینده وزارت بازرگانی و مابقی از اعضای خوشنام اتاق بازرگانی شهرستان مربوطه انتخاب خواهد کرد و انجمن مذکور به وسیله آگهی در یکی از جراید کثیرالانتشار، تاریخ شروع انتخابات و خاتمه آن و شرایط انتخابات را به اطلاع اعضای اتاق‌های مربوط خواهد رسانید.^[۱]

ماده ۱۶ [۲]

[اصلاحی ۷۳] وظایف و اختیارات هیأت نمایندگان اتاق ایران عبارتست از:

- الف- انتخاب اعضای هیأت ریسه.
- ب- بررسی و تصویب بودجه اتاق و تفریح بودجه.
- ج- بررسی و اظهارنظر نسبت به گزارشات و پیشنهادات کمیسیون‌ها و سایر واحدهای اتاق و اتخاذ تصمیم نسبت به آنها در محدود اختیارات محوله.
- د- تشکیل کمیسیون‌های مشورتی به تعداد مورد نیاز و نیز انتخاب اعضای آنها از بین خود.
- ه- تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون به شورای عالی نظارت؛ جهت اتخاذ تصمیم حداکثر بمدت دو ماه پس از تشکیل اتاق ایران؛ و نیز پیشنهاد اصلاحات بعدی آیین‌نامه با رعایت تبصره ۲ ماده ۱۵.^[۳]

هیأت ریسه

ماده ۱۷ [۴]

[اصلاحی ۷۳] اعضای هیأت ریسه اتاق ایران هفت نفر و هر کدام از شهرستان‌ها پنج نفر می‌باشد که در اولین جلسه هیأت نمایندگان برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند.

ماده ۱۸

[اصلاحی ۷۳] بمنظور اداره امور اجرایی اتاق براساس قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های

۱- رجوع شود به آیین‌نامه نحوه تشکیل و فعالیت هیأت‌های نمایندگان اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان مصوب ۱۳۸۱/۰۹/۰۳ شورای عالی نظارت.

۲- شماره ماده ۱۷ قانون ۱۳۶۹ طبق ماده ۱۱ قانون ۱۳۷۳ به ۱۶ تغییر یافته است.

۳- طبق ماده ۱۰ قانون اصلاح موادی از قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳ ماده ۱۵ قانون حذف گردیده و لازم بوده عبارت "با رعایت تبصره ۲ ماده ۱۵" نیز از انتهای این ماده حذف شود که فراموش شده است. با حذف ماده ۱۵، عبارت مذکور فاقد مرجع و در نتیجه زاید است.

۴- شماره ماده ۱۸ قانون ۱۳۶۹ طبق ماده ۱۱ قانون ۱۳۷۳ به ۱۷ تغییر یافته است.

مربوطه، رییس اتاق یکنفر را بعنوان دبیرکل به هیأت ریسه پیشنهاد می‌نماید، که پس از تصویب هیأت ریسه، زیر نظر رییس انجام وظیفه نماید.
تبصره- تعویض دبیرکل به پیشنهاد رییس و تصویب هیأت ریسه خواهد بود.

ماده ۱۹ [۱]

[اصلاحی ۷۳] وظایف و اختیارات هیأت ریسه اتاق ایران عبارتست از:

الف- اجرای مصوبات شورای عالی نظارت و هیأت نمایندگان.
ب- بررسی و تأیید پیشنهادات و گزارشات کمیسیون‌های اتاق و گزارش آن به هیأت نمایندگان و شورای عالی نظارت حسب مورد.
ج- انتخاب نمایندگان اتاق برای شرکت در مجامع رسمی داخلی یا بین‌المللی و تعیین حدود کار و فعالیت‌های آنها و هزینه‌های مربوطه.
د- بررسی و تأیید بودجه و تفریح بودجه سالیانه که از طرف دبیرکل تهیه می‌گردد و پیشنهاد آن به هیأت نمایندگان جهت تصویب. [۲]

ماده ۲۰ [۳]

[اصلاحی ۷۳] درآمد اتاق ایران از محل‌های زیر تأمین خواهد شد:

الف- حق عضویت سالانه طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد هیأت ریسه به تصویب هیأت نمایندگان اتاق خواهد رسید. [۴]
ب- از محل اجرای قانون نحوه تأمین هزینه‌های اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مصوب یازدهم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی. [۵]

۱- بموجب ماده ۱۴ قانون ۱۳۷۳ بندهای "ه" و "و" ماده ۲۰ قانون ۱۳۶۹ حذف و شماره بقیه آن به ماده ۱۹ تغییر یافته است.
۲- وظایف و اختیارات متعدد دیگری بموجب قوانین و تصویب‌نامه‌ها برای اتاق و رییس اتاق مقرر شده است به جلد چهارم کتاب مراجعه فرمایید.
۳- بموجب ماده ۱۶ قانون ۱۳۷۳ ماده ی ۲۶ قانون ۱۳۶۹ اصلاح شده و شماره آن به ماده ۲۰ تغییر یافته است.
۴- آیین‌نامه نحوه عضویت مصوب سال ۱۳۷۴ شورای عالی نظارت.
۵- الف- قانون نحوه تأمین هزینه‌های اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن ایران مصوب سال ۱۳۷۲ با قوانین بعدی نسخ گردیده است.
ب- پس از تصویب چند قانون عاقبت ماده ۶۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۰۸/۱۵، جایگزین قانون نحوه تأمین هزینه‌ها شده است. به حواشی قانون رجوع فرمایید.

ماده ۲۱ [۱]

وظایف و اختیارات هیأت ریسه اتاق شهرستان‌ها بشرح زیر است :

- الف-** اجرای مصوبات هیأت نمایندگان و شورای عالی نظارت.
- ب-** بررسی و تأیید پیشنهادات و گزارشات کمیسیون‌ها و ارائه آنها به هیأت نمایندگان.
- ج-** انتخاب هیأت نمایندگان اتاق شهرستان‌ها برای شرکت در مجامع رسمی داخلی.
- د-** بررسی گزارش بودجه و تفریح بودجه سالانه و پیشنهاد آن به هیأت نمایندگان جهت تصویب.

ماده ۲۲ [۲]

[تغییر شماره ۷۳] درآمد اتاق طبق ضوابطی که به پیشنهاد هیأت ریسه به تصویب هیأت نمایندگان می‌رسد به مصرف خواهد رسید.

ماده ۲۳

[تغییر شماره ۷۳] در کلیه قوانین و مقرراتی که ذکری از اتاق بازرگانی تهران یا اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران شده باشد، اتاق ایران جانشین آن خواهد بود.

ماده ۲۴

[اصلاحی ۷۳] آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون در سطح کشور و نیز ضوابط و مقررات کلی ناظر بر وظایف و اختیارات اتاق شهرستان‌ها یا هیأت نمایندگان اتاق ایران و تصمیماتی که به این ترتیب تصویب می‌شود، برای هیأت ریسه و سایر ارکان لازم الاجرا می‌باشد.

ماده ۲۵

[اصلاحی ۷۳] کلیه دارایی‌ها، اموال منقول و غیر منقول، تعهدات و دیون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن به اتاق ایران منتقل خواهد شد.

۱- بموجب ماده ۱۷ قانون ۱۳۷۳ شماره ماده ۲۷ به ۲۱ تغییر نموده است، در نتیجه ماده ۲۱ قانون سال ۱۳۶۹ (که مربوط به وظایف هیأت ریسه اتاق شهرستان‌ها بوده) حذف گردیده است سپس بموجب نامه ریاست مجلس رقم ۲۱ در ماده ۱۷ به رقم ۲۲ اصلاح گردیده در نتیجه ماده ۲۱ بجای خود باقی مانده است. به توضیح ضروری در حواشی قانون ذیل ماده ۲۱ رجوع فرمایید.

۲- بموجب ماده ۱۷ قانون اصلاح قانون اتاق مصوب سال ۱۳۷۳ شماره مواد ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰ قانون ۱۳۶۹ بترتیب به ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و سپس بموجب اصلاحیه ریاست مجلس به ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵ تغییر یافته است.

ماده ۲۶ [۱]

از تاریخ تصویب این اتاق کلیه قوانین مغایر لغو و انتخابات جدید اتاق‌ها بر اساس این قانون انجام خواهد پذیرفت.
 قانون فوق مشتمل بر سی و دو ماده و نوزده تبصره [۲] در جلسه علنی روز چهارشنبه پانزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و شصت و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۰۱/۰۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. [۳]
 رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

۱- بموجب ماده ۱۸ قانون اصلاح قانون اتاق مصوب سال ۱۳۷۳ شماره ماده ۳۲ قانون ۱۳۶۹ به ۲۵ و سپس بموجب اصلاحیه ریاست مجلس به ۲۶ تغییر یافته است.
 ۲- بموجب قانون اصلاح موادی از قانون اتاق مصوب سال ۱۳۷۳، تعداد مواد قانون به ۲۵ و تعداد تبصره‌ها به ۱۴ تقلیل یافته سپس بموجب نامه اصلاحیه ریاست مجلس تعداد مواد به ۲۶ تغییر یافته است.
 ۳- قانون اصلاح موادی از قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران نیز در ۱۸ ماه در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ پانزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۰۹/۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

حواشی قانون اتاق

حاشیه ماده ۱

الف- اصل چهل و چهارم قانون اساسی :

نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه-ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می-شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.

تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

ب- ماده ۵۷ قانون بخش تعاون اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۰۶/۱۳ :

اتحادیه‌ها و شرکت‌های تعاونی می‌توانند در صورت ضرورت با نظارت وزارت تعاون، اتاق تعاون مرکزی را در تهران و شعب آن را در استان‌ها جهت تأمین مقاصد زیر را تشکیل دهند :

- ۱- انجام وظایف و اختیارات اتاق بازرگانی و صنایع و معادن در ارتباط با بخش تعاون.
- ۲- انجام اموری که از طرف وزارت تعاون بدان محول می‌گردد، طبق آیین‌نامه‌ها.
- ۳- حل اختلاف و داوری در محدوده امور مربوط به تعاونی‌ها به صورت کدخدا منشی و صلح مابین اعضا و اتحادیه‌ها و بین تعاونی‌ها و اتحادیه‌ها.

تبصره- هر اتاق تعاون دارای شخصیت حقوقی و مستقل می‌باشد و از لحاظ مالی و اداری و هزینه‌ها به دولت وابسته نمی‌باشد.

حاشیه ماده ۵

الف- ماده ۹۱ قانون اصلاح برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶ :

به منظور تأمین شرایط هرچه مساعدتر برای مشارکت مسؤولیت‌پذیری بخش غیردولتی در فعالیت‌های اقتصادی :

الف- کلیه کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی می‌توانند در بررسی لوایح و طرح‌های اقتصادی نظر مشورتی فعالان اقتصادی را کسب و مورد استفاده قرار دهند.

ب- کلیه کمیسیون‌ها، هیأت‌ها، شوراهای و ستادهای تصمیم‌گیری در دولت مجازند در تصمیمات اقتصادی خود، نظر فعالان اقتصادی را جویا شده و مورد توجه قرار دهند.

دولت موظف است عضویت رییس یا نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون در شوراهای تصمیم‌گیری اقتصادی را از طریق اصلاح قانون یا آیین‌نامه‌های مربوطه رسمیت بخشد. از این پس رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون به عنوان عضو رسمی به ترکیب اعضای شورای اقتصاد، هیأت امانت حساب ذخیره ارزی، هیأت سرمایه‌گذاری خارجی (موضوع قانون جلب و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی) و هیأت عالی واگذاری (موضوع قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران) اضافه می‌شود.

ج- قوه قضاییه موظف است با تشویق ارجاع پرونده‌های اقتصادی به داوری، در داوری این گونه پرونده‌ها و همچنین بازرسی در موضوعات اقتصادی، از ظرفیت‌های کارشناسی بخش غیردولتی نهایت استفاده را به عمل آورد.

د- اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون موظفند در ایفاء نقش قانونی خود به عنوان مشاور سه قوه، ساز و کار لازم برای ساماندهی و هماهنگی تشکلهای اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی را فراهم نموده و با کمک به ایجاد فضای تعامل سازنده بخش خصوصی با ارکان حکومت، در مسایل اقتصادی پیشنهادهای کارشناسانه لازم را ارائه نمایند.

در این راستا، اتاق‌ها موظفند با تأسیس واحد پایش و پیگیری اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، گزارش‌های منظم لازم را به شورای عالی اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تقدیم نمایند و همچنین پیش‌نویس قانون «ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب و کار» را تهیه و ارائه کنند.

ب- ماده ۱۵ قانون اصلاح برنامه چهارم و نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴:

دولت موظف است حداکثر ظرف شش ماه زمینه‌های تأسیس انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای را به صورت سازمان‌های مردم‌نهاد فراهم نماید. این انجمن‌ها برای تحقق مقررات صنفی و حرفه‌ای، اصول اخلاق حرفه‌ای و توسعه علمی و تکنولوژی در رشته‌های مرتبط فعالیت می‌نمایند. دستگاه‌های اجرایی موظفند در تدوین و اصلاح ضوابط و مقررات از این انجمن‌ها نظر مشورتی اخذ نمایند.

حاشیه ماده ۲۰

الف- قانون نحوه تأمین هزینه‌های اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن ایران مصوب سال ۱۳۷۲ که چندبار اصلاح و سپس نسخ شده است:

ماده واحده- به منظور تأمین هزینه‌های ضروری اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است علاوه بر وصول مالیات‌های مقرر معادل سه در هزار درآمد مشمول مالیات دارندگان کارت بازرگانی را به عنوان سهم اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن ایران وصول و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید. همه ساله معادل صد در صد و وجه واریزی فوق از محل اعتباری که بهمین منظور در قانون بودجه کل کشور منظور می‌شود در اختیار اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن قرار خواهد گرفت. حکم این ماده نسبت به عملکرد سال مالی منتهی به اسفند ماه ۱۳۷۱ به بعد جاری خواهد شد.

ب- ماده ۶۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۴ که جایگزین قانون فوق شده است و اکنون در حال اجراء است:

ادارات امور اقتصادی و دارایی مکلف می‌باشند هنگام صدور تسویه حساب‌های آن دسته از مؤدیان مالیاتی که دارای کارت بازرگانی (حقیقی و حقوقی در بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی) می‌باشند اصل فیش واریزی سه در هزار درآمد مشمول مالیاتی که به حساب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون ایران واریز گردیده و به تأیید اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن و اتاق‌های تعاون رسیده است را دریافت نمایند.

حاشیه ماده ۲۱

۱- بموجب ماده ۱۷ قانون اصلاح موادی از قانون اتاق بازرگانی مصوب سال ۱۳۷۳ شماره ماده ۲۷ به ۲۱ تغییر نموده است، در نتیجه ماده ۲۱ قانون سال ۱۳۶۹ (که مربوط به وظایف هیأت ریسه اتاق شهرستان‌ها بوده) حذف گردیده است.

۲- پس از انتشار قانون مذکور در شماره ۱۳۴۲۹ مورخ ۱۳۷۰/۰۱/۳۱ روزنامه رسمی کشور، ریاست وقت مجلس طی نامه شماره ۳۶۳۳-ق مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۷ اصلاحیه زیر را ابلاغ نموده که در شماره ۱۴۵۴۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۱۲ روزنامه رسمی انتشار یافته است:

بسم الله الرحمن الرحيم
حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

پیرو نامه شماره ۳۵۹۷/ق مورخ ۱۳۷۳/۰۹/۳۰ درخصوص قانون اصلاح موادی از قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، با توجه به اینکه ماده ۲۱ قانون سابق به قوت خود باقی می‌باشد لازم است شماره‌های ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶ مذکور در مواد ۱۷ و ۱۸ نسخه ابلاغی به ترتیب به ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶ تغییر داده شود. - رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

۳- متعاقباً اتاق ایران، قانون اتاق را طی کتابچه‌یی تدوین و منتشر نموده که در آن اصلاحیه ریاست مجلس اعمال شده و ماده ۲۱ قانون ۱۳۶۹ سابق در درج شده ولی شماره آن اشتهاً ۲۰ قید گردیده است.

۴- لیکن در دو ویراست از کتاب "مجموعه اتاق‌های بازرگانی" که سازمان تنقیح قوانین ریاست جمهوری در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۳ انتشار داده نامه اصلاحیه ریاست مجلس اعمال نشده و ماده ۲۱ قانون ۱۳۶۹ حذف گردیده و متن قانون در ۲۵ ماده تدوین و منتشر شده است.

۵- بهنگام بررسی قانون و اصلاحیه آن در تدوین حاضر؛ طی نامه شماره ۶۴۹۰/۴۲-۱۳/۰۵/۱۳ چگونگی موضوع بوسیله دفتر حقوقی اتاق ایران از اداره کل قوانین مجلس استعلام شد بدین شرح:

بسمه تعالی جناب آقای الموتیان مدیر کل اداره قوانین مجلس شورای اسلامی

موضوع: استعلام نامه

احتراماً با ارسال تصویر نامه شماره ۳۶۳۳-ق مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ ریاست محترم وقت مجلس شورای اسلامی، منتشر شده در روزنامه رسمی شماره ۱۴۵۴۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۱۲ (پیوست) خواهشمند است اعلام فرمایید آیا مبنای نامه فوق مصوبه مجلس شورای اسلامی بوده است و یا استفساریه و یا امر دیگری منتهی به نامه مذکور گردیده است؟

خواهشمند است مبنای نامه مذکور و سوابق آن را به این اتاق اعلام نمایید تا در اجرای مصوبه مجلس مورد عمل قرار گیرد.

۶- اداره کل قوانین طی نامه شماره ۲۳۹۴۳ مورخ ۱۳۸۸/۰۶/۰۹ اصلاحیه ریاست وقت

مجلس را تأیید نمود بدین بیان :

شماره: ۲۳۹۴۳- مورخ: ۱۳۸۸/۰۶/۰۹

جناب آقای سید حسین نقیبی مدیر محترم دفتر حقوقی اتاق ایران سلام علیکم، بازگشت به نامه شماره ۴۲/۶۴۹۰ مورخ ۱۳۸۸/۰۵/۱۳ جناب عالی، اصلاحیه مذکور در چارچوب آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی صادر و براساس ماده (۲) قانون مدنی در سراسر کشور لازم الاجرا است. /ح - والسلام علیکم و رحمه الله - ابوالفضل الموتیان - مدیر کل

۷- از سوی دیگر با جست و جوی بیشتر نگارنده معلوم شد در پی استعلام رییس وقت اتاق تهران از شورای عالی نظارت؛ مدیر کل حقوقی وزارت بازرگانی طی نظریه شماره ۱۰۴۹۹/۲۵ - ۱۳۸۳/۰۳/۳۰ که به شورای عالی نظارت بر اتاق ایران تقدیم داشته اصلاحیه ریاست وقت مجلس را در مورد شماره مواد و بقای ماده ۲۱ قانون ۱۳۶۹ قانونی دانسته و آنرا لازم الاجراء اعلام نموده است.

۸- در نتیجه ماده ۲۱ قانون ۱۳۶۹ غیر منسوخ تشخیص و در این تدوین درج گردید.
۹- هم چنین شماره مواد ۲۱ به بعد نیز طبق اصلاحیه ریاست مجلس تنظیم و بر همان اساس قانون در ۲۶ ماده تدوین شد.

ضمایم فصل اول :

ضمیمه اول قانون برای مطالعه تاریخی :

قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۱۲/۱۵

- ماده ۱-** به منظور کمک به فراهم آوردن موجبات رشد و توسعه اقتصاد کشور، تبادل افکار و بیان آراء و عقاید مدیران صنعتی، معدنی، کشاورزی و بازرگانی به موجب وظایف و اختیارات این قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران تأسیس می‌شود.
- ماده ۲-** اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مؤسسه‌ای غیر انتفاعی است که دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی می‌باشد.
- ماده ۳-** مرکز اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران که در این قانون "اتاق ایران" نامیده می‌شود، در تهران می‌باشد.
- ماده ۴-** حوزه فعالیت اتاق شهرستان محدود به حدود تعیین شده در قانون تقسیمات کشوری است و اتاق شهرستان‌ها دارای شخصیت حقوقی بوده و در امور اداری و مالی خود بر اساس مقررات مربوطه مستقل می‌باشد.
- تبصره ۱-** تأسیس اتاق در شهرستان‌هایی که حداقل دارای ۲۵ عضو می‌باشند بلامانع است.
- تبصره ۲-** تهران مانند سایر شهرستان‌ها دارای اتاق مستقل بوده و حوزه فعالیت و شرح وظایف آن با بقیه اتاق‌ها یکسان است.
- تبصره ۳-** نحوه و میزان کمک مالی اتاق ایران با اتاق شهرستان‌ها طبق دستورالعمل مصوب هیأت ریسه اتاق ایران است.

وظایف و اختیارات

- ماده ۵-** وظایف و اختیارات اتاق ایران عبارت است از :
- الف-** ایجاد هماهنگی و همکاری بین بازرگانان و صاحبان صنایع و معادن و کشاورزی در اجرای قوانین مربوطه و مقررات جاری مملکتی.
- ب-** ارائه نظر مشورتی در خصوص لوایح و طرح‌های مربوط با اتاق.
- ج-** همکاری با دستگاه‌های اجرایی و سایر مراجع ذیربط به منظور اجرای قوانین و مقررات مربوط به اتاق.
- د-** ارتباط با اتاق سایر کشورها و تشکیل اتاق‌های مشترک و کمیته‌های مشترک با آنها بر اساس سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران.
- ه-** تشکیل و شرکت در سمینارها و کنفرانس‌های مربوط به اتاق ایران در چارچوب سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران.

- و- کوشش در راه شناسایی بازار کالاهای صادراتی ایران در خارج از کشور و تشویق و کمک به مؤسسات مربوطه جهت شرکت در نمایشگاه‌های بازرگانی داخلی و خارجی.
- ز- تشویق و ترغیب سرمایه‌گذاری داخلی در امور تولیدی بالاخص تولید کالاهای صادراتی که دارای مزیت نسبی باشند.
- ح- تلاش در جهت بررسی و حل و فصل مسایل بازرگانی داخلی و خارجی اعضا از طریق تشکیل مرکز داوری اتاق ایران که اساسنامه مرکزداوری مزبور به پیشنهاد وزارتخانه‌های بازرگانی و دادگستری به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.
- ط- ایجاد و اداره مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی به منظور انجام وظایف و فعالیت‌های اتاق.
- ی- صدور کارت عضویت طبق آیین‌نامه اتاق ایران.

ارکان اتاق ایران

ماده ۶- ارکان اتاق ایران عبارت است از :

الف- شورای عالی نظارت

ب- هیأت نمایندگان

ج- هیأت ریسه

د- دبیر کل

ماده ۷- ارکان اتاق شهرستان‌ها عبارت است از :

الف- هیأت نمایندگان

ب- هیأت ریسه

ماده ۸- شورای عالی نظارت بر اتاق ایران از اشخاص زیر تشکیل می‌شود :

وزراء بازرگانی، امور اقتصادی و دارایی، صنایع، صنایع سنگین، کشاورزی و معادن و فلزات.

ریاست شورای عالی نظارت با وزیر بازرگانی می‌باشد.

ماده ۹- وظایف شورای عالی نظارت عبارت است از :

الف- بررسی و تصویب آیین‌نامه مربوط به نحوه عضویت در هر یک از اتاق‌ها و تعیین حدود آن به پیشنهاد هیأت ریسه.

ب- سیاستگزاری و تعیین خط مشی‌های کلی اتاق‌ها و نظارت عالی بر اجرای صحیح آنها در قالب قوانین و مقررات مربوطه.

ج- رسیدگی به پیشنهادات و شکایات اتاق‌ها در خصوص کیفیت فعالیت و نحوه بهبود امور آنها.

د- انحلال اتاق‌ها طبق ماده ۱۰.

ه- تعیین هیأت ریسه موقت حداکثر به مدت ۳ ماه برای اتاق‌هایی که قادر به انجام وظایف خود نبوده با اعلام تاریخ انتخابات جدید.

و- استماع گزارش عملکرد و اخذ تصمیم درباره نظرات ارائه شده توسط اتاق ایران.

تبصره ۱- شورای عالی نظارت حداقل سالی دو بار تشکیل جلسه می‌دهد. نحوه تشکیل جلسات و رسمیت یافتن آنها طی آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای عالی نظارت می‌رسد.

تبصره ۲- موارد و شرایط ابطال عضویت بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد هیأت ریسه به تصویب شورای عالی نظارت خواهد رسید.

ماده ۱۰- اتاق‌ها به دلایل زیر با اعلام شورای عالی نظارت به صورت موقت یا دائم تعطیل و یا منحل می‌شود:

- ۱- از دست دادن حد نصاب اعضای اتاق.
 - ۲- عدم شرکت اعضا در کاندیدا شدن و قبول مسئولیت در اتاق.
- تبصره-** با اعلام انحلال از طرف شورای عالی نظارت هیأتی مرکب از ۳ نفر به انتصاب آن شورا مشخص تا بر اساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب شورا می‌رسد مطابق قوانین جاری انحلال شرکت‌ها نسبت به مایملک و تعهدات مالی اتاق مذکور عمل نمایند.

هیأت نمایندگان

ماده ۱۱- نمایندگان منتخب هر یک از اتاق‌ها در اولین جلسه هیأت نمایندگان را برای مدت ۴ سال انتخاب و به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران معرفی می‌نمایند.

تبصره- هر اتاقی که کمتر از ۱۵۰ عضو داشته باشد یک نفر نماینده و اتاقی که بیش از ۱۵۰ عضو داشته باشد برای هر ۱۵۰ عضو یک نفر نماینده خواهند داشت.

ماده ۱۲- تعداد اعضای نمایندگان اتاق تهران ۴۵ نفر به شرح زیر می‌باشد:

الف- ۱۵ نفر از مدیران دولتی در بخش‌های بازرگانی - صنعتی - معدنی و کشاورزی که توسط مدیران واحدهای ذیربط انتخاب خواهند شد.

ب- ۵ نفر از بخش تعاونی به انتخاب مجمع نمایندگان اتاق تعاون.

ج- ۲۵ نفر از بخش خصوصی به ترتیب زیر:

- ۷ نفر از صنوف تولیدی خدمات فنی به انتخاب مجمع مربوطه تهران.

- ۳ نفر از صنوف توزیعی - خدماتی به انتخاب مجمع مربوطه تهران.

- ۵ نفر از بازرگانان به انتخاب خودشان.

- ۱۰ نفر از صاحبان صنایع و معادن و کشاورزی به ترتیب زیر:

از صنایع و معادن هر کدام ۳ نفر.

از کشاورزی ۴ نفر.

تبصره ۱- ترکیب نمایندگان بخش‌های مختلف در این ماده بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورای عالی نظارت می‌رسد.

تبصره ۲- عضویت اتاق منوط به داشتن کارت بازرگانی است.

تبصره ۳- جلسات هیأت نمایندگان اتاق با حضور دو سوم کل اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت آراء حاضران معتبر خواهد بود.

ماده ۱۳- هیأت نمایندگان هر یک از شهرستان‌ها از بخش‌های مذکور در ماده ۱۲ که عضو آن اتاق خواهند بود به تناسب در ماده مذکور انتخاب می‌شوند.

ماده ۱۴- اعضای هیأت نمایندگان اتاق شهرستان‌ها ۱۵ نفر می‌باشد.

تبصره ۱- هیأت نمایندگان اتاق شهرستان‌هایی که بیش از پانصد عضو دارند به ازاء هر ۳۰۰ نفر دو عضو اضافه خواهد شد.

تبصره ۲- تعداد هیأت نمایندگان شهرستان‌ها حداکثر ۴۵ نفر خواهد بود.

ماده ۱۵- انتخابات کلیه اتاق‌ها در سراسر کشور در یک روز توسط وزارت بازرگانی انجام می‌شود.

تبصره ۱- وزارت بازرگانی مکلف است دو ماه قبل از اتمام هر دوره انتخابات هیأت نمایندگان دوره بعد را برگزار نماید.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی و کیفیت انتخابات و شرایط انتخاب شوندگان موضوع مواد ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴ به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۳- اعتراض به انتخابات از زمان اعلام نتایج حداکثر ظرف مدت یک هفته جهت رسیدگی و اخذ تصمیم تسلیم شورای عالی نظارت می‌شود و شورا موظف است پس از یک هفته حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز نظر قطعی خود را اعلام نماید.

ماده ۱۶- مدت عضویت در هیأت نمایندگان اتاق چهار سال از تاریخ اعلام نتیجه انتخابات بوده و عضویت هیأت نمایندگان اتاق افتخاری است.

ماده ۱۷- وظایف و اختیارات هیأت نمایندگان اتاق ایران عبارت است از:
الف- انتخاب اعضای هیأت ریسه.

ب- بررسی و تصویب بودجه اتاق و تفریغ بودجه.

ج- بررسی و اظهار نظر نسبت به گزارشات و پیشنهادات کمیسیون‌ها و سایر واحدهای اتاق و اتخاذ تصمیم نسبت به آنها در محدوده اختیارات محوله.

د- تشکیل کمیسیون‌های مشورتی به تعداد مورد نیاز و نیز انتخاب اعضای آنها از بین خود.

ه- تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون به شورای عالی نظارت جهت اتخاذ تصمیم حداکثر به مدت دو ماه پس از تشکیل اتاق ایران و نیز پیشنهاد اصلاحات بعدی آیین‌نامه با رعایت تبصره ۲ ماده ۱۵.

هیأت ریسه

ماده ۱۸- اعضای اصلی هیأت ریسه هر یک از اتاق‌های ایران و شهرستان‌ها به ترتیب ۹ و ۷ نفر و دو نفر علی‌البدل می‌باشد که در اولین جلسه هیأت نمایندگان برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند.

تبصره ۱- خدمت در هیأت ریسه اتاق ایران و شهرستان‌ها افتخاری است.

تبصره ۲- چنانچه هیأت ریسه به سبب فوت یا استعفاء و یا هر سبب دیگری فاقد یک یا چند عضو گردد انتخاب فرد یا افراد جدید برای بقیه همان دوره خواهد بود.

ماده ۱۹- هیأت ریسه هر یک از اتاق‌های ایران و شهرستان‌ها در اولین جلسه از بین خود یک رییس، دو نایب رییس و یک منشی و یک خزانه‌دار انتخاب می‌نمایند.

ماده ۲۰- وظایف و اختیارات هیأت ریسه اتاق ایران عبارت است از:

الف- اجرای مصوبات شورای عالی نظارت و هیأت نمایندگان.

ب- بررسی و تأیید پیشنهادات و گزارشات کمیسیون‌های اتاق و گزارش آن به هیأت نمایندگان و شورای عالی نظارت حسب مورد.

ج- انتخاب نمایندگان اتاق برای شرکت در مجامع رسمی داخلی یا بین‌المللی و تعیین حدود کار و فعالیت‌های آنها و هزینه‌های مربوطه.

د- بررسی و تأیید بودجه و تفریق بودجه سالیانه که از طرف دبیرکل تهیه می‌گردد و پیشنهاد آن به هیأت نمایندگان جهت تصویب.

- ۵- انتخاب دبیرکل و نظارت بر اجرای وظایف و اختیارات قانونی او.
و- عزل دبیرکل در مواردی که قادر به انجام وظایف قانونی خود نباشد.
- ماده ۲۱-** وظایف و اختیارات هیأت ریسه اتاق شهرستانها به شرح ذیل می باشد:
- الف-** اجرای مصوبات هیأت نمایندگان و شورای عالی نظارت.
- ب-** بررسی و تأیید پیشنهادات و گزارشات کمیسیونها و ارائه آن به هیأت نمایندگان.
- ج-** انتخاب نمایندگان اتاق شهرستانها برای شرکت در مجامع رسمی داخلی.
- د-** بررسی گزارش بودجه و تفریق بودجه سالیانه و پیشنهاد آن به هیأت نمایندگان جهت تصویب.
- ماده ۲۲-** جلسات هیأت ریسه هر یک از اتاقهای ایران و شهرستانها به ترتیب با حضور ۷ و ۵ نفر از اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات متخذه به ترتیب حداقل با ۵ و ۴ رأی معتبر خواهد بود.
- ماده ۲۳-** کلیه اسناد و اوراق مالی، تعهدآور، چکها، بروات، سفتهها و قراردادهای مالی اتاق ایران دارای سه امضای رییس، دبیرکل و خزانه دار اتاق ایران خواهد بود.
- تبصره ۱-** صاحبان امضای فوق جانشینان خود را از بین دیگر اعضای هیأت ریسه در مواقع غیبت تعیین خواهند کرد.
- تبصره ۲-** امضای کلیه اسناد مندرج در این ماده در اتاق شهرستانها با رییس و خزانه دار یا نایب رییس می باشد.
- دبیرکل اتاق ایران
- ماده ۲۴-** به منظور اداره کلیه امور اجرایی اتاق ایران بر اساس مقررات و قوانین جاری و آیین نامه های مربوط و مصوبات ارکان اتاق، هیأت ریسه یک نفر را به عنوان دبیرکل اتاق ایران از بین دیگر اعضا برای مدت ۴ سال انتخاب می نماید.
- ماده ۲۵-** وظایف و اختیارات دبیرکل اتاق ایران عبارت است از:
- الف-** اداره کلیه امور اجرایی طبق مقررات جاری مربوط اتاقها.
- ب-** استخدام، نصب و عزل کارکنان اتاق، تعیین حقوق و مزایا، وظایف و اختیارات آنان بر اساس آیین نامه ای که به پیشنهاد دبیرکل به تصویب هیأت ریسه خواهد رسید.
- ج-** برگزاری سمینارها و کنفرانسها درباره مسایلی که با وظایف اتاق ارتباط دارد با تأیید رییس شورای عالی نظارت.
- د-** نمایندگی اتاق در مراجع قضایی و محاکم اختصاصی در قبال اشخاص (اعم از حقیقی و حقوقی) در تمام مراحل دادرسی با حق توکیل غیر و حق سازش در موارد ارجاع امر به داوری.
- ه-** انجام هر گونه معامله اعم از خرید و فروش، اجاره و رهن، اخذ وام برابر آیین نامه مالی و معاملاتی و روش های مصوب هیأت ریسه و شورای عالی نظارت.
- ماده ۲۶-** درآمد اتاق ایران از محل های زیر تأمین خواهد شد:
- الف-** حق عضویت سالیانه طبق آیین نامه ای که به پیشنهاد هیأت نمایندگان به تصویب شورای عالی نظارت خواهد رسید.
- ب-** حق کارشناسی، داوری و عواید ناشی از انتشارات و سایر فعالیت های مربوط به اجرای وظایف خود.
- ماده ۲۷-** درآمد اتاق طبق ضوابطی که به پیشنهاد هیأت ریسه به تصویب نمایندگان می رسد به مصرف خواهد رسید.

ماده ۲۸- در کلیه قوانین و مقرراتی که ذکری از اتاق بازرگانی تهران یا اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران شده باشد، اتاق ایران جانشین آن خواهد بود.

ماده ۲۹- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون در سطح کشور و نیز ضوابط و مقررات کلی ناظر بر وظایف و اختیارات اتاق شهرستان‌ها یا هیأت نمایندگان اتاق ایران و تصمیماتی که به این ترتیب تصویب می‌شود، برای هیأت ریسه و سایر ارکان لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۳۰- کلیه دارایی‌ها، اموال منقول و غیر منقول، تعهدات و دیون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، به اتاق ایران منتقل خواهد شد.

ماده ۳۱- وزارت بازرگانی مسئول حسن اجرای این قانون بوده و موظف است انتخابات را حداکثر ظرف مدت ۳ ماه پس از تصویب آیین‌نامه‌های مربوطه انجام دهد.

ماده ۳۲- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر لغو و پس از موعد مقرر در ماده ۳۱ کلیه انتخابات قبلی کان‌لم‌یکن اعلام می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر سی و دو ماده و نوزده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه پانزدهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و شصت و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۰۱/۰۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

ضمیمه دوم قانون برای مطالعه تاریخی :

قانون اصلاح موادی از قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳

- ماده ۱-** تبصره‌های ۱ و ۳ ماده ۴ به شرح زیر اصلاح می‌گردد.
- تبصره ۱-** تأسیس اتاق در شهرستان‌ها منوط به داشتن حداقل ۵۰ عضو می‌باشد.
- تبصره ۳-** نحوه و میزان کمک مالی اتاق ایران به اتاق شهرستان‌ها منوط به تصویب هیأت ریسه اتاق ایران است.
- ماده ۲-** بندهای ب، ه، ح و ی ماده ۵ قانون به شرح زیر اصلاح و چهار بند به عنوان بندهای ک، ل، م و ن به آن الحاق می‌گردد :
- ب-** ارائه نظر مشورتی در مورد مسایل اقتصادی کشور اعم از بازرگانی، صنعتی و معدنی و مانند آن به قوای سه‌گانه.
- ه-** تشکیل نمایشگاه‌های تخصصی و بازرگانی داخلی و خارجی با کسب مجوز از وزارت بازرگانی و شرکت در سمینارها و کنفرانس‌های مربوط به فعالیت‌های بازرگانی، صنعتی، معدنی و کشاورزی اتاق در چهارچوب سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی ایران.
- ح-** تلاش در جهت بررسی و حکمیت در مورد مسایل بازرگانی داخلی و خارجی اعضا و سایر متقاضیان از طریق تشکیل مرکز داوری اتاق ایران طبق اساسنامه‌ای که توسط دستگاه قضایی تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.
- ی-** صدور کارت عضویت طبق آیین‌نامه اتاق ایران جهت تشکیل مدارک صدور کارت بازرگانی.
- ک-** تشکیل اتحادیه‌های صادراتی و وارداتی و سندیکاهای تولیدی در زمینه فعالیت‌های بازرگانی صنعتی، معدنی و خدماتی طبق مقررات مربوط.
- ل-** دایر کردن دوره‌های کاربردی در رشته‌های مختلف بازرگانی، صنعتی، معدنی و خدماتی متناسب با احتیاجات کشور.
- م-** تهیه، صدور، تفریغ و تأیید اسنادی که طبق مقررات بین‌المللی به عهده اتاق ایران می‌باشد با هماهنگی وزارت بازرگانی.
- ن-** تشکیل اتاق‌های مشترک با کشورهای دوست با هماهنگی وزارتین بازرگانی و امور خارجه.
- ماده ۳-** بند د ماده ۶ حذف می‌گردد.
- ماده ۴-** ماده ۸ قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد :
- ماده ۸-** شورای عالی نظارت بر اتاق ایران از اشخاص زیر تشکیل می‌شود :
- وزراء بازرگانی، امور اقتصادی و دارایی، صنایع، معادن و فلزات و کشاورزی و رییس و دو نایب رییس اتاق ایران. ریاست شورای عالی نظارت با وزیر بازرگانی می‌باشد.
- ماده ۵-** ماده ۱۱ به شرح زیر اصلاح می‌گردد :
- هیأت نمایندگان اتاق ایران از منتخبین اتاق‌های سراسر کشور و نمایندگان اتحادیه‌ها و

سندیکاهای وابسته به اتاق تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- در اولین جلسه، هیأت نمایندگان اتاق مربوطه برای مدت چهار سال انتخاب و به اتاق ایران معرفی می‌شوند.

تبصره ۲- هر اتاقی که کمتر از ۱۵۰ عضو داشته باشد یک نفر نماینده و اتاقی که بیش از ۱۵۰ عضو داشته باشد برای هر ۱۰۰ عضو یک نفر نماینده خواهد داشت.

تبصره ۳- از هر اتحادیه و سندیکای وابسته به اتاق ایران یک نفر انتخاب و معرفی می‌شود.

تبصره ۴- عضویت در هیأت نمایندگان اتاق ایران افتخاری است.

ماده ۶- ماده ۱۲ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۲- تعداد هیأت نمایندگان اتاق تهران ۶۰ نفر می‌باشد که به ترتیب ذیل برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند:

۲۰ نفر به انتصاب وزراء با ترکیب ۱۰ نفر از وزارت بازرگانی، ۸ نفر از وزارت صنایع، و ۲ نفر از وزارت معادن و فلزات.

۴۰ نفر از بین اعضا، اتاق تهران با ترکیب ۲۰ نفر از بخش بازرگانان، ۱۶ نفر از بخش صنعتگران و ۴ نفر از بخش معدن.

ماده ۷- ماده ۱۳ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۳- تعداد هیأت نمایندگان اتاق سایر شهرستانها ۱۵ نفر می‌باشد که ۶ نفر از بخش بازرگانی، ۶ نفر از بخش صنعت و ۳ نفر از بخش معدن اتاق مربوطه برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند.

تبصره- در صورت عدم داوطلب پذیرفته شده در هر بخش، از داوطلبان موجود بخش‌های دیگر انتخاب می‌شوند.

ماده ۸- (الحاقی) - ماده زیر به عنوان ماده ۱۴ به قانون الحاق می‌گردد:

ماده ۱۴- عضویت در هر اتاق منوط به داشتن کارت عضویت معتبر از اتاق مربوطه خواهد بود.

ماده ۹- ماده ۱۴ به ماده ۱۵ تغییر و به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۵- انتخابات هر یک از اتاقها در یک روز انجام می‌شود و انتخابات سراسر کشور ظرف مدت یک ماه پایان می‌پذیرد.

تبصره ۱- اتاق ایران مکلف است دو ماه قبل از پایان هر دوره انتخابات هیأت نمایندگان دوره بعد را برگزار کند.

تبصره ۲- برای انجام انتخابات نمایندگان اتاق تهران و شهرستانها، یک انجمن نظارت بر انتخابات مرکب از یک نفر نماینده از وزارت بازرگانی به معرفی وزیر بازرگانی و ۴ نفر نمایندگان اتاق ایران به معرفی رییس اتاق تشکیل می‌گردد.

این انجمن برای انجام انتخابات اتاق شهرستانها هیأتی را که کمتر از سه نفر نباشد متشکل از یک نفر نماینده وزارت بازرگانی و مابقی از اعضای خوشنام اتاق بازرگانی شهرستان مربوطه انتخاب خواهد کرد و انجمن مذکور به وسیله آگهی در یکی از جراید کثیرالانتشار تاریخ شروع انتخابات و خاتمه آن و شرایط انتخابات را به اطلاع اعضای اتاقهای مربوطه خواهد رسانید.

ماده ۱۰- ماده ۱۵ و ۱۶ حذف می‌گردد.

- ماده ۱۱-** ماده ۱۷ به ماده ۱۶ و ماده ۱۸ به ماده ۱۷ تبدیل و به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
- ماده ۱۷-** اعضای هیأت ریسه اتاق ایران ۷ نفر و هر کدام از شهرستان‌ها ۵ نفر می‌باشد که در اولین جلسه هیأت نمایندگان برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند.
- ماده ۱۲-** ماده ۱۹ حذف می‌گردد.
- ماده ۱۳-** ماده زیر به عنوان ماده ۱۸ به قانون الحاق می‌گردد:
- ماده ۱۸-** به منظور اداره امور اجرایی اتاق بر اساس قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های مربوطه، رئیس اتاق یک نفر را به عنوان دبیرکل به هیأت ریسه پیشنهاد می‌نماید، که پس از تصویب هیأت ریسه، زیر نظر رئیس انجام وظیفه نماید.
- تبصره-** تعویض دبیرکل به پیشنهاد رئیس و تصویب هیأت ریسه خواهد بود.
- ماده ۱۴-** بندهای "ه" و "و" و "و" ماده ۲۰ حذف و بقیه آن به ماده ۱۹ تبدیل می‌گردد.
- ماده ۱۵-** مواد ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵ حذف می‌گردد.
- ماده ۱۶-** ماده ۲۶ به ماده ۲۰ تبدیل و به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
- ماده ۲۰-** درآمد اتاق ایران از محل‌های زیر تأمین خواهد شد:
- الف-** حق عضویت سالانه طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد هیأت ریسه و به تصویب هیأت نمایندگان اتاق خواهد رسید.
- ب-** از محل اجرای قانون نحوه تأمین هزینه‌های اتاق‌های بازرگانی، صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران یازدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی.
- ماده ۱۷-** مواد ۲۷، ۲۸، ۲۹ و ۳۰ به ترتیب به مواد ۲۱، ۲۲، ۲۳ و ۲۴ تبدیل و ماده ۳۱ حذف می‌گردد.
- ماده ۱۸-** ماده ۳۲ به ماده ۲۵ تبدیل و به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
- ماده ۲۵-** از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر لغو و انتخابات جدید اتاق‌ها بر اساس این قانون انجام خواهد پذیرفت.
- قانون فوق مشتمل بر هجده ماده در جلسه روز سه شنبه پانزدهم آذر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۰۹/۲۳ به تأیید شورای نگهبان و رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری رسیده است.

ضمیمه سوم قانون برای مطالعه تاریخی :

نامه شماره ۳۶۳۳ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵

روزنامه رسمی شماره ۱۴۵۴۲-۱۳۷۳/۱۱/۱۲

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای هاشمی رفسنجانی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

پیرو نامه شماره ۳۵۹۷/ق مورخ ۱۳۷۳/۰۹/۳۰ درخصوص قانون اصلاح موادی از قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، با توجه به اینکه ماده ۲۱ قانون سابق به قوت خود باقی می‌باشد لازم است شماره‌های ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶ مذکور در مواد ۱۷ و ۱۸ نسخه ابلاغی به ترتیب به ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵ و ۲۶ تغییر داده شود. رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

ضمیمه چهارم سؤالات مربوط به قانون اتاق :

پرسش ۱- آیا هدف از تاسیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران صرفاً تجمع فعالان بخش خصوصی و حمایت از آنان است؟

پاسخ- اولاً به دلالت عنوان قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران و قوانین قبلی، اتاق مذکور برای ایفای وظایف در حیطه کشوری، بموجب قانون تاسیس یافته و یک نهاد کشوری است.

ثانیاً بموجب ماده ۱ قانون، هدف از تاسیس آن "فراهم آوردن موجبات رشد و توسعه اقتصاد کشور" تبادل افکار و بیان آراء و عقاید مدیران صنعتی، معدنی، کشاورزی و بازرگانی ... است.

بنابراین اتاق به منظور تجمع کلیه مدیران و فعالان حوزه تجارت اعم از دولتی و عمومی و خصوصی و همفکری و هماهنگی آنان با سیاست‌های دولت تشکیل یافته است. بهمین دلیل ۲۰ نفر نمایندگان وزیران اقتصادی در هیات نمایندگان اتاق تهران عضویت دارند.

از سوی دیگر چون بخش عمومی برای حمایت از خود و هماهنگی مدیرانش نیاز به تاسیس سازمانی ندارد اتاق بازرگانی ضمن ایجاد هماهنگی بین مدیران بخش عمومی و خصوصی طبعاً عهده دار ساماندهی و حمایت از بخش خصوصی و رسانیدن خواسته‌های آن به گوش دولت است.

پرسش ۲- آیا اتاق ایران دارای استقلال اداری نیز می‌باشد؟

پاسخ- استقلال مالی و اداری از نتایج وجود شخصیت حقوقی است. به موجب ماده ۲ قانون، اتاق ایران دارای شخصیت حقوقی است بنابراین دارای استقلال اداری و مالی نیز می‌باشد. منظور از استقلال در این جا و موارد نظیر آن استقلال از دولت است یعنی اتاق از نظر اداری و مالی از دولت جدا است و وابستگی به دولت ندارد. مقنن در ماده ۴ قانون، اتاق شهرستان را نیز دارای شخصیت حقوقی اعلام و به وجود استقلال اداری و مالی آنها با قید یک شرط تصریح نموده لیکن در مورد اتاق ایران ذکر استقلال اداری را فراموش کرده است. هر چند ذکر وجود استقلال در دو زمینه مذکور ضروری نبوده لیکن اشکال مذکور بر قانون وارد است. قید استقلال اداری برای شهرستان‌ها بنا به دلیل اولویت، مثبت وجود استقلال اداری اتاق ایران نیز هست.

پرسش ۳- آیا استقلال اداری و مالی اتاق‌های شهرستان مطلق است یا خیر؟

پاسخ- بموجب ماده ۴ قانون، بر استقلال مالی و اداری و شخصیت حقوقی اتاق‌های شهرستان تصریح شده است که منظور از آن استقلال اتاق‌های شهرستان از دولت است. لیکن استقلال مذکور مقید به شرط "بر اساس مقررات قانون" گردیده است. با این ترتیب استقلال مذکور مطلق نیست.

اگر منظور از سؤال این است که آیا اتاق‌های شهرستان‌ها، مستقل و جدا از اتاق ایران هستند یا خیر؟ پاسخ این است :

استقلال اداری اتاق‌های شهرستان نتیجه طبیعی وجود شخصیت حقوقی آنها است. اما استقلال مذکور نیز مطلق نیست. از جمله قیود قانون که اطلاق استقلال اداری و مالی اتاق‌های شهرستان را لاقلاً در زمینه روابط آنها با اتاق ایران محدود می‌کند از جمله موارد مذکور در مواد زیر است:

تاسیس: - بموجب ماده ۴ قانون تاسیس اتاق، شهرستان موکول به وجود ۵۰ عضو [اتاق ایران در حوزه جغرافیایی شهرستان مورد نظر] است
- بموجب تبصره ۱ اصلاحی ماده ۴ قانون اتاق، تاسیس اتاق شهرستان منوط به تصویب اتاق ایران است.

جایگاه سازمانی: بموجب ماده ۳ قانون اتاق، مرکز اتاق ایران در تهران است و واحدهای آن در سطح کشور، همان اتاق‌های شهرستان‌ها است بنابراین رابطه اتاق شهرستان با اتاق ایران طولی است.

کمک مالی: بموجب ماده ۳ قانون اتاق، میزان کمک مالی اتاق ایران به اتاق‌های شهرستان منوط به تصویب هیات ریسه اتاق ایران است.

سلسله مراتب سازمانی: به موجب ماده ۶ قانون، رکن اول اتاق ایران شورای عالی نظارت است که اختیارات وسیعی در سازماندهی و نظارت بر اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان‌ها دارد در حالی که اتاق شهرستان‌ها بموجب ماده ۷ قانون، فقط دو رکن هیات نمایندگان و هیات ریسه را دارند و موظف به تبعیت از تصمیمات و مصوبات رکن اول اتاق ایران می‌باشد و بموجب بند ج ماده ۹ قانون اتاق، پیشنهادات و شکایات خود را باید طبق اصول اداری به رکن مذکور تقدیم نمایند.

تعطیل و انحلال: بموجب ماده ۱۰ قانون، اتاق‌های شهرستان بنا به تصمیم شورای عالی نظارت که رکن اول اتاق ایران است تعطیل یا منحل می‌شوند.

تصفیه: بموجب تبصره ماده ۱۰ قانون، اتاق‌های شهرستان پس از انحلال، بوسیله هیاتی که بوسیله شورای عالی نظارت (رکن اول اتاق ایران) تعیین می‌شود تصفیه می‌شوند.

عضویت در هیأت نمایندگان اتاق ایران: بموجب ماده ۱۱ اصلاحی قانون، اتاق‌های شهرستان نمایندگان خود را برای فعالیت در هیات نمایندگان اتاق ایران انتخاب و معرفی می‌کنند. این انتخاب تکلیف قانونی است و استنکاف از آن تخلف است.

انتخابات: بموجب ماده ۱۵ قانون، برای اداره امور اتاق شهرستان، برگزاری انتخابات هیات نمایندگان آن ضرورت دارد و برگزاری انتخابات اتاق‌های شهرستان‌ها موکول به تصمیم و اختیار و مباشرت اتاق ایران است.

- بموجب تبصره ۲ ماده ۱۵ قانون، هیات نظارت بر انتخابات اتاق شهرستان نیز بوسیله انجمن نظارت بر انتخابات که در اتاق ایران تشکیل می‌شود تعیین و منصوب می‌گردد.

آیین‌نامه‌ها: بموجب بنده ماده ۱۶ قانون اتاق، تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های قانون اتاق ایران که شامل اتاق‌های شهرستان نیز می‌شود در اختیار اتاق ایران است.

تصویب و تفریح بودجه: بموجب بند ب ماده ۱۶ قانون اتاق، و بند ۲ ماده ۴ آیین‌نامه تشکیل و نحوه فعالیت هیأت‌های نمایندگان اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان‌ها مصوب ۱۳۸۱، اتاق‌های شهرستان‌ها بودجه مصوب خود را به اتاق ایران پیشنهاد می‌نمایند تا پس از طی مراحل به تصویب هیأت نمایندگان اتاق ایران برسد.

تبعیت از مصوبات شورای عالی نظارت: برحسب بند الف ماده ۱۹ قانون، اجرای مصوبات شورای عالی نظارت بر اتاق ایران بر عهده هیات ریسه اتاق ایران است بنابراین در هر مورد که دامنه شمول مصوبات شورای عالی نظارت، اتاق شهرستان را نیز در برگیرد اتاق شهرستان از مقررات هیات ریسه اتاق ایران در مسیر اجرای مصوب شورای عالی نظارت تبعیت خواهد نمود.

نمایندگان مجامع: به موجب بند ج ماده ۱۹ قانون اتاق، انتخاب نمایندگان جهت شرکت در مجامع داخلی و بین‌المللی و اختیار اتاق ایران است و اتاق شهرستان تصمیمات اتاق ایران را اجرا خواهد نمود.

با قیود مذکور در قانون و قیود دیگری که در آیین‌نامه‌های قانون ذکر گردید اختیارات اداری و مالی اتاق شهرستان مطلق نیست و مواد اشاره شده بخشی از آن "مقررات مربوط" است که در ماده ۴ در مقام تقیید اطلاق استقلال اداری و مالی اتاق‌های شهرستان‌ها مورد اشاره قرار گرفته است.

پرسش ۴- آیا اتاق ایران (و اتاق‌های شهرستان‌ها) می‌توانند فعالیت بازرگانی نمایند؟

پاسخ- بموجب ماده ۲۱ قانون، اتاق "مؤسسه غیر انتفاعی" است. پس اگر فعالیت تجاری بقصد تحصیل سود و تقسیم آن بین اعضا یا مالکان باشد ممنوع است. فعالیت تجاری بقصد تحصیل سود و مصرف در جهت اهداف اتاق نیز ممنوع است زیرا:

اولاً بموجب ماده ۲۱ قانون اتاق درآمد اتاق منحصر به دو مورد حق عضویت و حق دریافتی از بابت سه در هزار درآمد مشمول مالیات دارندگان کارت بازرگانی شده است و اخیراً نیز بموجب ماده ۷۷ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی یک در هزار فروش دارندگان کارت بازرگانی به درآمدهای اتاق اضافه شده است.

ثانیاً با وجود آنکه در قوانین قبلی نظیر ماده ۲۰ قانون اتاق صنایع و معادن ایران مصوب ۱۳۴۳ دریافت حق‌الزحمه بابت خدمات اتاق نظیر مشاوره، کارشناسی، حل اختلاف و غیره تجویز شده بود در قانون فعلی اتاق مصوب ۱۳۶۹ اصلاحی ۱۳۷۳ مقنن با وجود اینکه در مقام بیان حکم منابع درآمد اتاق بوده است در ذکر منابع دیگر آمد سکوت نموده که دلالت بر انصراف نظر از دریافت وجوهی بابت خدمات دارد.

ثالثاً آنچه تحصیل آن بعنوان درآمد ناشی از انجام وظیفه و مصرف آن در امور جاری اتاق، مجاز بنظر می‌رسد صرفاً هزینه‌های مترتب بر وظایف قانونی اتاق نظیر برگزاری نمایشگاه‌های تجاری، اعزام و قبول هیات‌های تجاری و نظایر آن است که بموجب ماده ۵ قانون اتاق مقرر گردیده است. بنابراین هرگونه خرید و فروش و عملیات کسبی و تجاری ولو اینکه منافع حاصله به حساب در آمد اتاق واریز و در جهت امور جاری اتاق صرف گردد مجاز نخواهد بود.

رابعاً این حکم منصرف از مواردی است که اتاق بقصد تشویق دولت و اعضا به آغاز کارهای نو و تاسیس نهادهای جدیدی که نفع کشور است سرمایه‌ی اختصاص دهد یا سهامی خریداری نماید یا در امور خدمات اجتماعی سرمایه گذاری کند مانند کمک به تاسیس نمایشگاه‌های عمومی یا انبارهای عمومی یا بورس یا مرکز تجارت الکترونیک یا بیمارستان خیریه.

پرسش ۵- آیا دخالت اتاق در اختلافات تجاری صرفاً در قالب داوری مرکز داوری است یا راه‌های دیگری نیز برای حل و فصل اختلافات پیش بینی شده است.

پاسخ- بموجب بند ح ماده ۵ قانون اتاق تحت عنوان وظایف و اختیارات اتاق یکی از وظایف اتاق بشرح زیر تعیین شده است:

" تلاش در جهت بررسی و حکمیت در مسایل بازرگانی داخلی و خارجی اعضا و سایر متقاضیان از طریق تشکیل مرکز داوری اتاق ایران طبق اساسنامه‌ای که توسط دستگاه قضایی تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید"

با تحلیل این ماده به نظر می‌رسد موارد زیر تجویز شده است:

انواع وظیفه: ۱- بررسی ۲- حکمیت

انواع امور قابل رسیدگی: ۱- مسایل ۲- دعاوی

انواع طرفین: ۱- اعضا ۲- سایر متقاضیان

موضوع سؤال در مورد انواع وظایف اتاق در زمینه مسایل بازرگانی اعضا است که دو وظیفه در بند ح قابل تشخیص است:

وظیفه اوّل: حکمیت: در این مطلب اختلاف نظری نیست که حکمیت در دعاوی بین اعضا با یکدیگر یا با غیر اعضا در مرکز داوری اتاق ایران قابل رسیدگی است.

وظیفه دوم: بررسی: مقنن تلاش در جهت بررسی مسایل بازرگانی را نیز جزو وظایف و اختیارات اتاق ذکر نموده است بنظر می‌رسد وظیفه مذکور جدا از وظیفه حکمیت است زیرا:

۱- حکمیت مخصوص دعاوی است در حالی که در این بند اصطلاح "مسایل" بکار رفته است که مفید معنی مشکلات و اختلافات تجاری غیر از دعاوی است.

۲- حرف واو بین کلمه بررسی و کلمه حکمیت واو عطف نیست بلکه واو فصل است زیرا دو کلمه مذکور مترادف نیستند و بیک معنی بکار نرفته‌اند. در قانون نویسی نیز اصولاً مقنن از کلمات مترادف و تکراری استفاده نمی‌کند. لذا منظور مقنن از درج دو کلمه " بررسی " و "حکمیت" مذکور اشاره به دو نوع وظیفه بوده است.

۳- داوری اختصاص به "صدور رأی" در دعاوی دارد نه "بررسی" دعاوی یا بررسی مسایل.

۴- رسیدگی به مسایل بیش از آن که مبتدایی برای خبر مرکز داوری باشد، مقدمه مناسبی برای تعیین وظیفه برای اتاق (خارج از مرکز داوری) است.

۵- در سال ۱۳۶۹ بهنگام تصویب قانون اتاق، که هنوز قانون مرکز داوری تصویب نشده بود معقول نبوده که مسایل بین بازرگانان تا تصویب قانون مرکز داوری که تاریخ آن نامعلوم بوده معوق و بلا تکلیف بماند، بنابراین وظیفه "بررسی" مسایل بازرگانان و سایر متقاضیان نمی‌توانسته موقوف به تصویب قانون مرکز داوری گردد.

با توجه به نکات فوق بنظر می‌رسد اتاق وظیفه و اختیار بررسی مسایل بازرگانی را لابد بمنظور حل اختلافات و اطلاع از مشکلات موجود و تلاش برای رفع آنها بطور موردی و جمعی یا پیشنهاد اصلاح قوانین در زمینه‌های اداری دارد.

۶- دلیل دیگر بر اختیار اتاق در بررسی مسایل بازرگانان مقررات مواد ۴ و ۵ قانون نحوه عضویت در اتاق بازرگانی مصوب ۱۳۷۴ است که شکایات مربوط به اختلافات تجاری و تخلفات حرفه‌یی را قابل رسیدگی در کمیسیون انضباطی اتاق ایران دانسته است. به این شرح:

"ماده ۴- تعلیق و لغو عضویت"

عضویت اشخاص حقیقی یا حقوقی در اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن با وقوع شرایط زیر بسته به مورد به حال تعلیق در می‌آید و یا لغو می‌گردد.

۱- تصمیمات مراجع قضایی به تعلیق یا لغو عضویت اشخاص حقیقی یا حقوقی در اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن.

۲- سلب یکی از شرایط عضویت.

۳- نقض مفاد تعهدنامه موضوع ماده ۲ آیین‌نامه و ارتکاب با تخلفات مغایر شئون و اخلاق تجاری.

تبصره ۱- رسیدگی و اتخاذ تصمیم در موارد ۲ و ۳ فوق با کمیسیون موضوع ماده ۵ این آیین‌نامه خواهد بود.

تبصره ۲- اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن موظفند که تصمیمات موضوع بند ۱ را اجرا و مراتب را به اتاق ایران اعلام نمایند.

ماده ۵- کمیسیون

موارد پیش‌بینی شده در ماده ۴ و شکایاتی که علیه اعضای اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن در زمینه ارتکاب تزویر و دسیسه در معاملات، پیمان شکنی، رقابت مکارانه، نقض عرف و آداب داد و ستد و پایمالی اخلاق تجاری مطرح می‌گردد، در کمیسیون ویژه‌ای به شرح آتی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

تخلفات و شکایات مربوط به اعضا نخست در یک هیأت ۳ نفره داورى متشکل از داوران منتخب طرفین اختلاف و داور منصوب هیأت ریسه اتاق مربوط مورد رسیدگی و حل و فصل قرار می‌گیرد و در صورت عدم موافقت طرفین اختلاف با تشکیل هیأت داورى و یا بی‌نتیجه ماندن رسیدگی داورى، پرونده تخلف یا شکایت برای رسیدگی به کمیسیون ارسال می‌گردد."

طبق ماده ۵ آیین‌نامه نحوه عضویت، موارد مذکور طبق روشی مشتمل بر ۳ مرحله زیر رسیدگی می‌شود:

۱- رسیدگی هیأت داورى سه نفره در اتاق متبوع عضو طرف شکایت

۲- رسیدگی دبیر کل اتاق ایران

۳- رسیدگی کمیسیون انضباطی

دبیرخانه کمیسیون انضباطی در واحد امور حقوقی اتاق ایران مستقر است که امور دبیرخانه-یی و ارجاعات کمیسیون یا رییس اتاق یا دبیر کل را انجام می‌دهد. امور مذکور در آیین‌نامه خارج از وظایف مرکز داورى اتاق ایران است و در واحدهای دیگر اتاق رسیدگی می‌شود. نتیجه: اتاق هم وظیفه بررسی مسایل بازرگانی داخلی و خارجی اعضا و سایر متقاضیان را دارد که در واحد امور حقوقی و کمیسیون انضباطی و دیگر واحدها انجام می‌شود و هم وظیفه داورى دعوای بازرگانی را دارد که در مرکز داورى انجام می‌گیرد.

پرسش ۶- آیا دعوای تجاری اشخاصی که هیچکدام عضو اتاق نباشند در مرکز داورى اتاق ایران قابل رسیدگی است؟

پاسخ- بلی. بند ۵ ماده ۵ قانون اتاق ایران علاوه بر حکمیت در دعوای بین اعضای اتاق، حکمیت در دعوای بین سایر متقاضیان را نیز تجویز نموده است، سایر متقاضیان نیز ممکن است تجاری باشند که به عضویت اتاق ایران (و واحدهای شهرستان آن) در نیامده باشند.

پرسش ۷- آیا اعضای اتاق یا اشخاص غیر عضو می‌توانند اتحادیه‌های تجاری، و اتاق‌های مشترک بازرگانی با کشورهای خارجی را رأساً تشکیل دهند و یا آنها را با موافقت وزارتخانه‌ها و نهادها تأسیس و در اداره ثبت شرکتها و مؤسسات غیر تجاری به ثبت برسانند و فعالیت نمایند؟

پاسخ ۱- بموجب بندهای دال و نون ماده ۵ قانون اتاق ایران اصلاحی ۱۳۷۳ تشکیل اتاق‌های مشترک، کمیته‌های مشترک، شوراهای مشترک با کشورهای دوست با هماهنگی وزارت بازرگانی و وزارت امور خارجه بر اساس سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی از اختیارات اتاق ایران است. بموجب بند کاف ماده ۵ مذکور تشکیل اتحادیه‌های صادراتی، وارداتی، سندیکاهای تولیدی در زمینه فعالیت‌های بازرگانی، صنعتی، معدنی و خدماتی از اختیارات اتاق ایران است.

بنابراین صدور جواز تأسیس نهادهای حقوقی مذکور و تشکیل آنها در اختیار اتاق ایران است که با موافقت اتاق، تأسیس می‌شوند و فعالیت می‌نمایند و نیازی به ثبت آنها در اداره ثبت شرکتها وجود ندارد.

۲- اشخاص و اداره ثبت نمی‌توانند نهادهای مذکور را بدون موافقت اتاق ایران تأسیس یا ثبت نمایند. بر فرض ثبت چنان مؤسساتی در اداره ثبت، بعلت عدم مراعات مقدمات قانونی، صرف عملیات ثبت موجب رسمیت و قانونیت آنها نمی‌شود و اتاق در صورت اطلاع می‌تواند نسبت به ابطال ثبت اقدام نماید.

۳- تجری اعضا نسبت به چنین اقدامی نیز، مصداق خروج از تعهد نامه عضویت (موضوع ماده ۲ آیین‌نامه نحوه عضویت مصوب ۱۳۷۴) و مستوجب رسیدگی به تخلف در کمیسیون انضباطی خواهد بود.

۴- وزارتخانه‌ها و نهادهای عمومی نیز باید از صدور جواز تأسیس در مورد اتاق‌های مشترک و کمیته‌های مشترک و شوراهای مشترک و نیز تشکل‌های بازرگانی خودداری و متقاضیان را به اتاق ایران راهنمایی کنند. منظور از تشکل‌های بازرگانی کلیه تشکل‌های تجاری، صاحبان و مدیران صنایع و معادن و کشاورزی و فعالان بخش خدمات در اندازه کلان (یعنی بازرگانی طبق تعریف قانون تجارت) است.

پرسش ۸- بموجب ماده ۹ قانون اتاق، صرفاً وظیفه تصویب آیین‌نامه مربوط به نحوه عضویت در هر یک از اتاق‌ها برعهده شورای عالی نظارت بر اتاق ایران قرار گرفته است. آیین‌نامه‌های مورد نیاز دیگر را چه مرجعی تصویب می‌نماید؟

پاسخ- بموجب بنده ماده ۱۶ قانون اتاق، تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های اجرایی آن قانون به شورای عالی نظارت جهت اتخاذ تصمیم و نیز پیشنهاد اصلاحات بعدی آیین‌نامه از وظایف هیأت نمایندگان اتاق ایران است.

بنابراین کلیه آیین‌نامه‌های مورد نیاز قانون اتاق بوسیله هیأت ریسه اتاق ایران در هیأت نمایندگان اتاق ایران مطرح و پس از تأیید جهت تصویب به شورای عالی نظارت ارسال می‌شود. تا کنون نیز آیین‌نامه‌های متعدد قانون بوسیله شورای عالی نظارت تصویب شده است.

پرسش ۹- بموجب تبصره ۴ ماده ۱۱ قانون اتاق مقرر گردیده "عضویت هیأت نمایندگان اتاق ایران افتخاری است" اما در مورد عضویت در هیأت نمایندگان اتاق‌های شهرستان‌ها حکمی در قانون نیامده است آیا منظور این بوده که در قبال عضویت در هیأت نمایندگان اتاق شهرستان می‌توان دستمزد پرداخت نمود؟

پاسخ- موارد متعددی از ضعف تألیف در قانون فعلی اتاق وجود دارد که این مورد هم یکی از آنها است. در واقع عضویت در ارکان اتاق افتخاری است و هیأت نمایندگان اتاق ایران خصوصیتی ندارد که هیأت نمایندگان اتاق شهرستان فاقد آن باشد. از سوی دیگر اگر عضویت و فعالیت در هیأت نمایندگان اتاق ایران با وظایف بسیار وسیعی که دارد افتخاری باشد بقیاس اولویت عضویت در هیأت نمایندگان اتاق‌های شهرستان نیز افتخاری خواهد بود. بنابراین عضویت و فعالیت در هیأت نمایندگان اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان افتخاری و بلا عوض است.

پرسش ۱۰- آیا می‌توان به اعضای هیأت نمایندگان اتاق ایران یا هیأت‌های نمایندگان اتاق‌های شهرستان‌ها پاداش یا حق حضور در جلسات پرداخت نمود؟

پاسخ- عضویت و فعالیت در هیأت‌های نمایندگان اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان‌ها بموجب تبصره ۴ ماده ۱۱ قانون اتاق افتخاری است و پرداخت پاداش یا وجه دیگری به هر عنوان مجاز نیست.

پرسش ۱۱- بموجب ماده ۱۵ قانون اتاق مقرر شده "انتخابات هر یک از اتاق‌ها در یک روز انجام می‌شود و انتخابات سراسر کشور ظرف مدت یک ماه پایان می‌پذیرد در صورتی که در بند ۴ ماده ۵ آیین‌نامه تشکیل و نحوه فعالیت هیأت نمایندگان مصوب ۱۳۵۸ آمده است انتخابات اتاق تهران و سایر اتاق‌ها طی یک روز از ساعت ۸ صبح الی ۸ بعد از ظهر انجام می‌پذیرد. تکلیف چیست؟

پاسخ- آیین‌نامه در مقام بیان ساعات رأی‌گیری است و مغایرتی با قانون ندارد.

پرسش ۱۲- تصویب بودجه و تفریغ بودجه اتاق‌های شهرستان بر عهده چه مرجعی است؟

پاسخ- ۱- بموجب بند ب ماده ۱۶ قانون اتاق تصویب و تفریغ بودجه اتاق از وظایف و اختیارات هیأت نمایندگان اتاق ایران است. در قانون اتاق هر جا کلمه اتاق بدون قید اضافی آمده منظور کل اتاق ایران یعنی سازمان مرکزی بعلاوه تشکیلات سراسری آن است. در این جا هم منظور از بودجه اتاق، بودجه کل اتاق جمهوری اسلامی ایران است که شامل واحد ستادی بعلاوه اتاق‌های شهرستان است.

۲- بموجب بند ۲ ماده ۴ اصلاحی آیین‌نامه تشکیل و نحوه فعالیت اتاق ایران و اتاق‌های شهرستان مصوب سال ۱۳۷۸ نیز در بیان وظایف و اختیارات هیأت نمایندگان اتاق تهران و اتاق‌های سایر شهرستان‌ها مقرر شده است:

" بررسی و تصویب و تفریغ بودجه اتاق برای تقدیم به هیأت ریسه اتاق ایران جهت تصویب و تأیید نهایی"

۳- چند سال پیش اتاق تهران دادخواستی بخواسته ابطال بند ۲ ماده ۴ آیین‌نامه مذکور به دیوان عدالت اداری تقدیم نمود که سپس دعوی خود را مسترد نمود دیوان مذکور، بموجب دادنامه شماره ۴۴۵ مورخ ۱۳۸۵/۰۶/۲۱ قرار رد دادخواست صادر نمود.

۴- بنا بر آنچه گفته شد هیأت ریسه اتاق‌های تهران و سایر شهرستان‌ها بودجه اتاق خود را به هیأت نمایندگان اتاق متبوع خود پیشنهاد می‌نمایند و پس از تأیید در آن، جهت تصویب و

تأیید نهایی به هیأت ریسه اتاق ایران ارسال می‌کنند و هیأت ریسه مذکور، آنرا در بودجه کل اتاق ایران منظور و به تصویب هیأت نمایندگان اتاق ایران می‌رساند و برای اجرا به اتاق‌های تهران و شهرستان‌ها ابلاغ می‌نماید. هر جا هم اتاقی نیاز مالی داشته باشد طبق بودجه مصوب و باستناد تبصره ۳ اصلاحی ماده ۴ قانون اتاق، کمک مالی به اتاق مذکور می‌نماید. تفریح بودجه نیز بهمین نحو است.